RETRAT 38

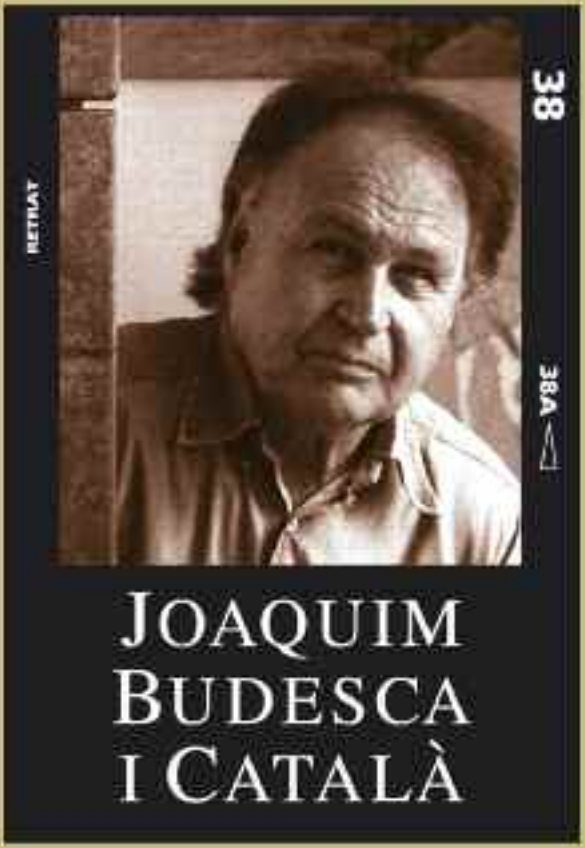

JOAQUIM BUDESCA I CATALÀ

CARLES GARCIA GUINDA

RETRAT

38

JOAQUIM BUDESCA I CATALÀ

CARLES GARCIA GUINDA

© Carles Garcia Guinda, 2011

© D'aquesta edició
Ajuntament de Vilanova i la Geltrú
Plaça de la Vila, 8

Fotografies de portada:
Joan Iriarte
Fotografies: arxiu personal i Gabriel Güell

Disseny de la col·lecció:
Albert Lleó i Albà

Dipòsit legal: B-14013-2011
Imprès a Gràfiques El Campanar

És un plaer poder presentar aquest número 38 de la col·lecció "Retrat" que amb tanta cura l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú edita per reconèixer la tasca de molts vilanovins i vilanovines, de tots el àmbits, ideologies i dedicacions, que han deixat petjada a la ciutat. És indubtable que Joaquim Budesca és una d'aquestes persones i és de justícia que aquest llibret posi llum tant a la seva trajectòria artística com, sobretot, al seu intens i fascinant periple vital.

Però si bé la seva obra és prou coneguda, o almenys existeix la possibilitat bibliogràfica de tenir-ne coneixement, no és pot dir el mateix de la seva trajectòria biogràfica. Aquest fet, que sovint remarca Carles Garcia Guinda, l'autor del text, no ha estat fàcil de recopilar. Joaquim Budesca és una persona molt gelosa de la seva intimitat i considera que la seva obra ja explica la seva vida. Però és evident, com podreu llegir, que això no és exactament així. Hi ha hagut un exercici intens, per part de Joaquim Budesca, per donar a conèixer vivències i relats que fins ara s'havia guardat per a ell mateix o per al seu cercle més íntim.

Aquest retrat ens obre les portes al Joaquim Budesca dibuixant, pintor i artista total, però també va més enllà: ens permet conèixer el Joaquim Budesca infant, quan camina en un entorn hostil sense renunciar als seus somnis, el Budesca pare, el Budesca avi... El Budesca, en definitiva, que ell mateix s'ha encarregat de protegir fins ara i que es comença a mostrar, en aquesta pinzellada biogràfica, com una persona que no renuncia a les seves creences i idees.

Vilanova i la Geltrú és una ciutat que estima la pintura i que estima els seus pintors. La vila ha donat noms que formen part de la història del nostre país. Joaquim Budesca, dins aquest panorama històric replet de

figures de renom, és una illa exòtica i única que cal cuidar. La seva formació autodidacta en tots els camps, la seva vocació artística, manifestada des de la infantesa més tendre, va poder ser tirada endavant gràcies a la seva tossuderia i a una voluntat experimentadora contínua i inesgotable. No ha estat un camí fàcil. No ha tingut facilitats de cap mena, ni segurament el reconeixement que es mereix. Però Joaquim Budesca ha acabat esdevenint un artista amb un univers propi i reconegut i això, certament, és una raresa fascinant que cal donar a conèixer i a reconèixer tantes vegades com calgui. Cal que des de Vilanova i la Geltrú siguem els primers a sentir orgull de tenir entre nosaltres un creador del seu nivell i una persona del seu tarannà.

JOAN IGNASI ELENA I GARCIA
Alcalde de Vilanova i la Geltrú

Joaquim Budesca i Català, nen, disfressat d'enllustrador

Introducció

De Joaquim Budesca podem trobar-ne llibres, monogràfics, programes, catàlegs, crítiques, cròniques, fotografies, referències enciclopèdiques i articles d'opinió. El mateix artista, com a persona meticulosa que és, té a casa seva un ampli i acurat recull de tot, ben endreçat i arxivat. Hi ha més d'una desena d'àlbums, que ell mateix ha anat construint amb el temps, que són testimoni de la seva carrera i de la seva evolució. Curiosament, no hi trobem cap ressenya biogràfica que ens expliqui la seva obra, o ens aporti dades sobre la trajectòria vital de Joaquim Budesca com a persona.

És tan cert aquest fet, que quan el 2007 va ser escollit per fer la primera exposició d'art contemporani d'autor a La Sala, acabada de restaurar com a Centre d'Art Contemporani a Vilanova i la Geltrú, Isabel Coll, comissària de l'exposició, va veure clarament aquesta mancança i va encarregar a Josep Maria Cadena, prestigiós crític d'art i amic personal de Budesca, que redactés una breu semblança biogràfica per completar el catàleg. El mateix Budesca reconeix que va accedir a la petició de Coll i de Cadena donada l'amistat que els uneix, però que no li venia massa de gust parlar de la seva vida. Tot i això, l'article de Josep Maria Cadena és, segurament, l'única referència biogràfica extensa que existeix de Budesca i, a més, escrita amb el rigor i l'elegància que caracteritza l'autor. Bé, aquí potser també caldria afegir-hi, per tal de ser més exactes, un escrit que el 1994 va redactar Francesc Xavier Puig Rovira per al catàleg de l'exposició que la Paeria de Lleida va dedicar a Budesca i on podem trobar-ne algunes referències biogràfiques.

Joaquim Budesca creu que la seva vida s'explica a través del coneixement de la seva obra artística. Li agrada parlar dels seus quadres; del

procés creatiu; de les necessitats o obsessions que té com a pintor; del seu esforç autodidacte; de les seves visites als museus, que utilitzava com a escoles de belles arts particulars; de la necessitat de fer evolucionar permanentment la seva proposta artística, i de la seva constant recerca de la llibertat. La frase "la vida de Budesca s'explica a través de la seva obra" ha acabat esdevenint una mena de constant,o de tic, en els inabastables escrits que en parlen.

Així que, quan vam començar a parlar de construir aquest Retrat, una de les primeres coses que em va dir Budesca va ser: "parlarem de la meva obra, no?". I, per no espantar-lo, li vaig dir que sí, que el Retrat parlaria de la seva obra. Cosa absolutament certa com podreu comprovar. Després, molt a poc a poc, li vaig fer veure la necessitat de parlar també de la seva vida, perquè, en el fons, això que teniu a les mans no és un catàleg o un programa d'una exposició, sinó un espai que serveix per explicar breument la vida i l'obra dels vilanovins i les vilanovines més il·lustres.

Tot i el seu recel inicial, val a dir que Budesca va entrar, molt més intensament del que jo podria preveure, a explicar-me els seus records. Alguns, però, encara resulten massa dolorosos, altres només són apuntats lleugerament, i altres, no sé quants, n'estic convençut que els ha decidit callar, i suposo que serà complicat que mai aflorin a la superfície del coneixement, perquè ell s'ha encarregat de guardar-los sota la clau i el pany de la seva intimitat. Això no és degut a que Joaquim Budesca sigui un home que tingui secrets inconfessables a amagar, no, és una qüestió de modèstia i, sobretot, de timidesa. I, a més, és que simplement no li agrada parlar d'ell mateix. És gairebé un tret de personalitat.

Joaquim Budesca i Català va néixer el 8 de novembre de 1930 al carrer de les Barques de Vilanova i la Geltrú. És fill d'Ignasi Budesca i Paredes i Victòria Català i Talisa. El 1930 la família Budesca-Català es trobava a Vilanova i la Geltrú perquè el pare treballava als tallers de la RENFE reparant màquines i vagons. Ignasi Budesca era forjador d'ofici. El matrimoni va tenir vuit fills, dels quals en sobrevisqueren sis al part. Tres nenes i tres nens: Carme, Pilar, Teresa, Manolo, Joan Baptista i Joaquim, que era el més jove de tots. Al Joan tothom li deia *Batista*, però ja hi tornarem més endavant. Al carrer de les Barques hi serien fins el 1936. En esclatar la Guerra Civil, van llogar un pis al carrer de Melcior de Palau a Barcelona atès que el pare havia estat traslladat als tallers de RENFE de la capital catalana. No cal dir que la situació econòmica dels Budesca era força modesta.

L'esclat de la guerra va omplir de records foscos la memòria de Joaquim Budesca. La família va haver de tornar a Vilanova i la Geltrú i es va instal·lar a una caseta d'un passeig marítim fet de camins de carro i de sorra. La seva germana Pilar va morir a causa d'unes febres provocades pel tifus el 1938. La Pilar Budesca havia estat força activa políticament a les Joventuts Llibertàries. Fins i tot va col·laborar en la construcció de refugis antiaeris a la ciutat de Barcelona i també va cosir uniformes per als republicans. Segurament havia heretat aquesta consciència política del seu pare, que tenia un més que notable pensament sindical i de defensa dels drets dels treballadors. Aquest fet, un cop acabada la Guerra Civil, va fer que Ignasi Budesca passés més d'un any en un camp de concentració a Portbou.

Durant aquesta estada a Vilanova i la Geltrú, Joaquim Budesca va ser testimoni de com els seus dos germans van estar a punt de morir. Els avions franquistes tenien com a objectiu la Calibradora i, en una de les seves passades pel passeig Marítim de la ciutat, s'enfrontaven a una metralladora estratègicament instal·lada al far. En Manolo i en Joan *Batista*, que

Casa del Passeig Marítim de Vilanova i la Geltrú des d'on Joaquim Budesca va veure com un avió franquista intentava metrallar els seus germans

estaven a la platja, es van haver de refugiar entre les barques mentre les bales xiulaven al seu voltant i en Joaquim era testimoni del fet des del balcó de casa seva amb la impotència de no poder fer-hi res. L'incident, afortunadament, no va tenir més conseqüències que la d'un record que va quedar gravat a foc en la memòria de tots.

Un cop finalitzada la guerra -i amb el pare en un camp de concentració a Portbou, on va anar a parar per intentar traspassar la frontera amb França, com ja hem esmentat-, la família va intentar tornar a Barcelona però la seva més que precària condició econòmica, agreujada per la crueltat d'aquells temps, els van fer prendre la decisió de traslladar-se a la Pobla de Cérvoles, a la comarca de les Garrigues, vila on havia nascut Victòria Català.

L'anada a la Pobla de Cérvoles va estar plena de vicissituds. Victòria Català va empaquetar vaixelles i llençols i, amb el Joaquim, va anar a Barcelona amb tren des de Vilanova i la Geltrú, mentre que la resta de la família ho havia de fer a peu. A Barcelona estant, la mare va malvendre les poques coses que li quedaven del parament familiar a més d'unes poques joies i, amb els diners d'aquestes transaccions, van poder fer el viatge cap a la Pobla de Cérvoles.

Joaquim Budesca i Montse Lago davant la casa dels avis del pintor a la Pobla de Cérvoles

Aquest retorn als orígens materns no va ser gens reeixit. Els avis tenien una casa de pagès que en aquells moments estava mig abandonada i unes terres que havien estat confiscades ja que les persones que en tenien cura s'havien exiliat a França.

Els Budesca-Català, gent de ciutat, tenien poca o cap idea de les feines de pagès. Tot i això, amb més voluntat que encert, van romandre a la Pobla de Cérvoles fins que el pare va ser alliberat del camp de concentració i va poder tornar amb els seus.

Obrim aquí un parèntesi perquè mentre Joaquim Budesca explica aquesta part de la seva vida se li escapa una confessió que resulta força interessant per entendre la persona i la seva obra: Budesca, enmig d'aquella situació calamitosa i poc esperonant, declara que es va enamorar del paisatge agrest, sec i ventós de la Pobla de Cérvoles. Va ser la primera inspiració, el seu primer contacte amb quelcom que ell tant estima: el paisatge nu, obert, lluminós, lliure i sense edificis o artificis que tant el molesten. No és estrany, doncs, que molts anys després Budesca trobés a l'entorn del Garraf el seu escenari més preuat per a la seva creació. La similitud entre ambdós paisatges no és poca, ni és casual.

Però ens trobàvem a la Pobla de Cérvoles i el pare havia retornat del camp de concentració on la situació era insostenible. Ignasi Budesca va mirar de trobar feina de nou als tallers de la RENFE a Barcelona, i a altres indrets, però fou en va. El seu passat polític, tot i que poc escandalós, i tot i que s'havia demostrat la inexistència de les culpes que el nou règim li atribuïa, no feia altra cosa que tancar-li les portes del ja escàs mercat laboral de postguerra. Així que el matrimoni, els fills i l'àvia, que en aquells moments vivia amb ells, decidiren tornar cap a Barcelona a provar sort. S'allotjaren en un habitatge del carrer de Violant d'Hongria i el pare aconseguí trobar una feina de representant d'eines ja que ningú el reclamà per al seu veritable ofici de forjador.

Joaquim Budesca, que ja tenia 11 anys, va començar a anar a una escola del carrer de Galileu, molt a prop de casa seva. Joaquim Budesca es manifestà un estudiant poc exemplar, si més no, poc interessat en el món acadèmic. L'escola li va servir per aprendre a llegir, a escriure i a tenir quatre coneixements bàsics de matemàtiques i altres àrees educatives. No li agradava l'escola. El que sí que li agradava, el que no podia evitar de cap de les maneres, és el fet de passar-se moltes classes dibuixant a les llibretes o allà on podia. Aquest dibuix primerenc, infantil, gairebé adolescent, el recorda amb una gran estima. Per primera vegada tenia l'oportunitat de manifestar-se artísticament. Ho feia d'una manera secreta, íntima, d'amagat.

Torno a fer una parada en aquest precís moment perquè ens trobem amb un altre tret fonamental de Joaquim Budesca enfront de l'art: la solitud, la manca de mestratge, la inexistència d'una base acadèmica; i malgrat tot, una ànsia gairebé incontrolable d'expressar-se a través de l'art i la recerca obsessiva i constant del seu espai i la seva veu al món a través del dibuix, de la pintura -del que sigui-; a través de la conquesta permanent de la seva pròpia llibertat com a persona i com a artista. Una ànsia que aquell nen gairebé nòmada no podia evitar ni en aquella Barcelona trista i grisa, ni en aquelles circumstàncies tan precàries.

El pare va decidir instal·lar-se a l'Hospitalet, al carrer de Miquel Romeu, on va intentar tirar endavant un taller dedicat als balcons de ferro, mentre Joaquim Budesca entrava a treballar en una fusteria, mentre els vespres seguia anant en una altra escola per adquirir els coneixements més bàsics i seguir esborronant llibretes i tots els papers que se li posaven a l'abast.

En aquesta recerca incansable, resulta força il·lustratiu el fet que Joaquim Budesca, amb catorze anys, va descobrir que un parent llunyà seu era dibuixant. Es tractava de Juan García Iranzo, que treballava per a l'editorial Toray i que, fins i tot, havia estat copista d'imatges en moviment

per a pel·lícules d'animació. Budesca va intentar treure tot tipus d'informació d'aquella trobada, però Iranzo no estava per la feina de respondre a les inquietuds d'aquell vailet que no parava de preguntar sobre les tècniques, els papers, les tintes i els llapis. Iranzo l'enviava a casa a practicar -o a pastar fang- per desfer-se del nen aquell tan pesat. No va saber veure Iranzo les inquietuds i la potencialitat d'aquell nen primet i poca coseta que tenia una voluntat de ferro.

És també el moment, juntament amb el seu germà Batista, que van tenir accés, gràcies a la generositat d'altres, als tebeos, a les aventures il·lustrades, al dibuix com a entreteniment. El terme *còmic* encara no estava ni tant sols concebut en aquells temps de "Flash Gordon", "El hombre enmascarado" o "Tarzán". Poca cosa més. Els llibres eren de difícil accés i, segurament, no tenien per a ells encara la fascinació i la sensació d'evasió de la realitat que els envoltava que els tebeos aportaven a aquell parell d'infants. Van començar també a marcar gustos i preferències. No els agradaven els productes generats des del Frente de Juventudes. Preferien els escassos autors americans que publicaven en aquells temps en aquella Espanya sotmesa a una censura estricta i paranoica.

Tothom a la família Budesca-Català posava el que podia de les seves mans per poder tirar endavant. Però l'entorn econòmic i social dels anys quaranta a Catalunya no era el més adient pràcticament per a ningú. Eren temps de cartilles de racionament, de menjars i de roba de mala qualitat, de pocs diners -que de seguida s'evaporaven-, de feines mal pagades i jornades laborals extenuants. Eren temps de cases fredes i d'hiverns llargs i més freds encara. I l'aventura del taller de balcons de ferro estava a punt de derruir-se enmig d'aquell ambient hostil.

Arribats a aquest punt, Joaquim Budesca obre una parcel·la de la seva memòria que, crec que volgudament, no va voler mostrar a Josep Maria Cadena -tot i que fa referència a unes dificultats familiars- quan aquest estava reunint informació per al treball biogràfic que va publicar en el catàleg de l'exposició H2O que Budesca va fer per inaugurar la remo-

delada La Sala a Vilanova i la Geltrú. Aquest episodi es va produir el 1946, quan la família va tornar a Vilanova i la Geltrú durant un breu espai de temps. Van arribar a la ciutat natal del pintor en unes condicions que, intueixo, ratllaven la misèria econòmica més absoluta. S'instal·laren en un pis del carrer Nou que, tot i que Joaquim Budesca no ho explica clarament, no reunia cap de les condicions mínimes per ser habitat. És on va morir el seu pare. Budesca ho explica amb un to de veu neutre, com si fos un narrador distant, com si no ho hagués viscut, o com si no ho desitgés haver viscut. Recorda el pare malalt. El trasllat amb un carro cap a l'Hospital de Sant Antoni. Recorda una Vilanova i la Geltrú apagada i sense llums nocturns, amb els carrers despullats i fangosos. Una nit ferotge gravada a la memòria i, alhora, reprimida per evitar l'immens dolor que li produeix. Em consta l'esforç que suposa per a ell rememorar l'escena. La veu volgudament pausada i calma de l'inici de la narració es va trencant a poc a poc i les llàgrimes semblen voler escapar-se del seus ulls envermellits. Però ho talla en sec i, no sense esforç, retornem al seu esdevenir vital. Penso en la famosa frase amb la que em va rebre: "La meva vida s'explica a través de la meva obra". Era evident que no és estrictament així. La magnífica obra de Budesca no explica completament la dimensió de la persona.

La família es va tornar a reunir al Poble Nou, a Barcelona, on Batista havia trobat feina, i van tornar a viure plegats, malgrat que el pare i l'àvia ja havien traspassat, i el germà gran, Manolo, ja estava casat.

Cinc anys després Joaquim Budesca havia de complir amb el servei militar. Havia d'anar a Melilla. Li van preguntar quin era el seu ofici. La resposta va ser dibuixant. Hauria pogut dir fuster, però als 21 anys, Budesca sabia perfectament no només el que era, sinó el que volia ser. Encara guarda al seu arxiu personal un dibuix realitzat, sobre un ara engroguit paper mil·limetrat, de la costa de Melilla. Una panoràmica de la badia, la ciutat i les muntanyes que l'envolten. Durant els quinze mesos pertinents que va passar a la vila africana, Budesca va refermar-se en la seva condició de dibuixant i en la seva voluntat d'esdevenir artista. No va arribar a aquesta conclusió per una espècie d'il·luminació. Era un aspiració que havia anat construint durant tota la seva infantesa, adolescència i joventut.

Ell i el seu germà Batista aprofitaven qualsevol ocasió per dibuixar, per experimentar tècniques, per adquirir coneixements i experiències. L'un aprenia de l'altre i intercanviaven les troballes. Ho feien durant les poques hores mortes que tenien. Aprofitaven qualsevol engruna de temps. Crearen una il·lusió compartida que mantindrien per sempre. Joaquim, finalment, d'una manera professional; Batista com una afecció que mai va deixar de banda i a la que sempre va ser fidel. Batista, però, centrà el seu art en el dibuix, les aiguatintes i les aquarel·les, tot i que aquesta darrera tècnica no li era prou satisfactòria donat el seu daltonisme. El reconeixement a Batista -mort el 1978- es va produir gràcies a l'exposició que el 2006 va organitzar el seu fill, Joaquim Budesca i Joan, presentada per Joan Callejón, i de la qual Josep Maria Cadena se'n va fer ressò a “El Periódico” on hi va dedicar una àmplia, emotiva i merescuda ressenya.

Vivint a Vilanova i la Geltrú, Budesca va treballar d'envernissador a la fusteria que les Galerias Ramblas tenien al carrer de Sant Joan. Va arribar a conèixer bé l'ofici. Era necessari.

A Melilla, doncs, al campament de Tifassor, Budesca hi va arribar com a envernissador consistent i com a dibuixant ansiós amb els seus 21

anys. I el fet d'optar, segurament per primera vegada a la seva vida, en veu alta pel dibuix el va portar a l'oficina de cartografia. Allí, hi va arribar amb la sort remarcable d'aconseguir la tasca de dibuixar l'entorn del campament i de la plaça africana com a missió principal. Després dels quinze mesos pertinents, el jove Budesca va tornar en vaixell fins a Barcelona i ja havia decidit que es volia dedicar al dibuix d'una manera professional.

Joaquim Budesca treballant a l'Estudi Ferrando com a dibuixant

En principi, va aprofitar per passar dos mesos a l'Acadèmia Pruna, situada a la barcelonina rambla de Catalunya, per conèixer unes poques, molt poques, indicacions sobre la tècnica del dibuix a càrrec del professor Pau Pruna.

Però el pas important de Joaquim Budesca va ser el de poder aconseguir a Barcelona entrar a l'estudi d'Emili Giralt i Ferrando, més conegut a l'ofici per Ferrando. En aquell estudi es treballava en equip i per a diferent editorials i diferents guionistes. Budesca va començar a col·laborar-hi amb l'encàrrec de dibuixar a llapis o bé fer de copiador a tinta. Eren els temps de sèries com "El Diablo de los Mares" o "Aventuras de Buffalo Bill" i, sobretot, l'oportunitat de poder entrar en un entorn de procés artístic envoltat d'altres aspirants i professionals que havien de complir els terminis de lliurament. Tant se valia acabar a altes hores de la matinada, o el més que escàs sou que percebia per la seva feina. Budesca havia pres contacte amb el món que tant havia desitjat. Recorda aquell temps amb una barreja de tendresa, innocència, esperança i il·lusió. Recorda també els guions blancs i una mica pobres que havien de superar amb anterioritat el braç de la censura que el règim franquista imposava a les arts i a gairebé tot. L'artista ho resumeix amb una frase prou encertada: "Poques dones i molts trets."

Amb la família de nou a Barcelona, la seva germana Teresa es va casar i se'n va anar a viure amb el seu marit a Vilanova i la Geltrú on es va instal·lar definitivament. És una època on, malgrat les mancances pròpies dels temps i d'una família humil, el pintor recorda agradablement aquella dècada especial i intensa marcada pel paisatge del Poble Nou, l'ambient de ciutat, l'estabilitat, la creixença personal i el pas de jove a home. Bons records perquè, a més a més, treballa en allò que més estima.

Budesca, ja entrada la dècada dels anys cinquanta, va deixar Ferrando per entrar a formar part d'un projecte més ambiciós com era el

que havia aixecat Josep Toutain -una autèntica icona dins el món del còmic- que si bé havia començat la seva carrera com a dibuixant i guionista, en aquell moment començava a ser la figura que va aconseguir publicar amb èxit, a països com França, Anglaterra, Alemanya o els Estats Units, el treball d'un bon grapat d'autors catalans. Budesca va entrar a formar part d'aquest grup de forma discreta. Sense cridar l'atenció, però amb la constància que el caracteritza, va treballar en historietes bèl·liques, en adaptacions i en portades de caire romàntic o rosa. La majoria d'aquests productes editorials van ser publicats a l'estranger, tot i que en alguns estudis s'afirma que part d'aquesta obra també va veure la llum a l'Estat Espanyol a través de l'editorial Toray i d'altres.

Amb Toutain de mitjancer, Budesca va aconseguir alguns sobresous fora de l'estudi de l'editor català. D'aquesta manera va poder treballar com a il·lustrador de notícies i com a creador de tires de caire històric a periòdics com "La Prensa" o "Solidaridad Nacional". Aquesta experiència, que va ser breu, li va obrir altres portes, com la de poder treballar per l'Editorial Galaor que s'havia especialitzat en històries de caire històric i cultural.

En aquest punt ja ens trobem als anys seixanta, dècada decisiva en l'esdevenir artístic de Joaquim Budesca. A finals dels anys cinquanta va conèixer, en una de les seves anades i vingudes a Vilanova i la Geltrú, a la que seria la seva esposa, Joana Gómez, i futura mare de les seves dues filles, Anna (1960) i Cristina (1967). El matrimoni s'instal·là a la capital del Garraf ja de manera definitiva. Això va fer que durant el final de la seva etapa com a dibuixant de tebeos, tires, historietes i còmics, Budesca hagués de baixar un parell de vegades a la setmana a Barcelona per lliurar les feines a les editorials.

Ens trobem ara en un punt i apart. Voldria, abans de seguir, assenyalar algunes qüestions que em semblen importants -algunes fins i tot sorprenents- d'aquest període. En primer lloc, Joaquim Budesca, en aquest anys, signava com a Kimo o com Kimo Budesca, una castellanització que no dubtaria en qualificar d'àcrata per l'ús de la lletra *K*. És un costum arrelat en els dibuixants de l'època, atès que reservaven el seu nom autèntic per si de cas algun dia esdevenien pintors -activitat considerada més seriosa- i assolien el reconeixement general. Vist amb perspectiva, sembla que Budesca fes servir aquest temps com un aprenentatge que havia d'acabar amb ell de pintor. Un graó en la seva escala evolutiva com a artista. Apareix, doncs, una altra característica personal. La necessitat constant d'evolucionar, de no quedar-se mai quiet, ni prou satisfet.

També cal destacar que Budesca començava a sovintejar tots els museus que podia. Un costum, que no ha abandonat mai, que el fa descobrir pintors, tècniques i maneres d'expressar-se. A més del seu telegràfic pas per l'Acadèmia Pruna, els museus que obrien les seves portes gratuïtament els diumenges al matí -l'economia personal seguia sent prou magra- van ser una de les principals fonts d'inspiració i de coneixement per a Budesca. Va descobrir durant aquestes visites a Picasso, Mir, Anglada Camarassa, Fortuny o Sorolla. Recopila sensacions, forma un gust propi, i la seva imaginació s'omple de projectes.

I la darrera reflexió, al voltant d'un fet que trobo força sorprenent, és que Budesca no té a mans cap còpia, cap original, ni cap publicació del seu pas com a dibuixant a Ferrando, Toutain i Galaor, o de les revistes, almanacs, serials, col·leccions o diaris per a les quals va treballar. No les té perquè les va destruir. Totes. Amb el pas dels anys, aquest fet destructiu ha intentat ser corregit pel propi Budesca, que afirma haver buscat -en qualsevol format o idioma- alguna mostra del seu industriós treball de dibuixant. Però ha estat una cerca que no ha donat cap fruit.

El que em sorprèn d'aquest rampell destructiu -que sembla que es va produir ja avançada la dècada dels seixanta- no és el fet per si mateix. La història de l'art està plena d'exemples similars d'artistes que en un moment donat destrueixen les seves obres o, fins i tot, hi pinten a sobre per aprofitar la tela. No. El que no em quadra és que aquest comportament no concorda amb la minuciositat artesana que Budesca mostra per recollir, guardar i arxivar qualsevol referència del seu treball com a artista. Tant és així que, segurament, sense aquesta característica, la cura documental de la seva obra i de la seva trajectòria, sumada a la seva memòria, hauria estat molt difícil poder escriure aquestes ratlles. Crec que seria una bona feina per a un estudiant o per a un investigador el poder recuperar aquest espai creatiu que Kimo o Kimo Budesca va omplir durant quasi dues dècades.

Cotesua, aquarel·les, família, fotografies i Seat 600

Ja casat i vivint a Vilanova i la Geltrú, la seva activitat com a dibuixant va arribar a la seva fi per diferents circumstàncies. La primera era que els públics de les historietes havien canviat, que les editorials es van diversificar en les seves activitats i que, per tant, la demanda de treballs va disminuir substancialment. La segona era que havia d'atendre les necessitats de la seva recent creada família. Una cosa portà a l'altra, i Joaquim Budesca va entrar a treballar al torn de nit de la benzinera Cotesua de la capital del Garraf, empresa que, a més, tenia la concessió de Seat, un taller i unes oficines.

En aquell moment Budesca era un estrany a Vilanova i la Geltrú. La seva vida, com hem vist, havia transcorregut per altres indrets. Ningú no el coneixia, ningú el podia recomanar. No costa massa entendre que comencés a Cotesua, segurament pel més baix estrat laboral possible. Va canviar el llapis per la mànega, i la creativitat per la rutina. Certament, no era el que Budesca tenia previst per al seu esdevenir. Recorda aquell temps amb duresa i intensitat emocional.

Però la seva tossuderia -la que mostrava contínuament aquell nen que dibuixava a hores mortes i que el feia sovintejar amb insistència l'estudi d'Iranzo amb poc més de catorze anys- no havia desaparegut. L'horari nocturn a la benzinera va ser l'inici d'una altra aventura que li permetia anar els matins a la muntanya amb el seu Seat 600 i les seves aquarel·les. Tornava, encara que fos a temps parcial, a la seva estimada activitat artística, però ara des d'un angle sensiblement diferent. Finalment començava el seu camí com a pintor. Aquest simple fet va suposar una empenta essencial per recuperar-lo d'una certa tristor i d'un cert desànim interior que la seva activitat laboral -necessària per al manteniment familiar- li va produir en un primer moment.

Tant se valia que li canviessin el torn. Si treballava de nit, pintava de dia. Si treballava de matí, pintava de tarda. Tot era vàlid per poder captar els colors i les diferents lluminositats que el paisatge del Garraf li oferia. Aquestes excursions a la muntanya, que Budesca va fer durant molts anys, fins ben entrada la dècada dels vuitanta, no eren experiències solitàries i exclusivament pictòriques. Al pintor li agradava anar, a mesura que creixien, amb les seves dues estimades filles per a qui sempre té un record i només bones paraules. Tot i que Budesca té un caràcter reservat, una mica sorrut, i la seva tossuderia és gairebé mitològica, no té cap recança en mostrar que les seves dues filles són, sense cap mena de dubte, la seva més absoluta i entranyable debilitat. Aquesta debilitat, ara a l'actualitat, es fa extensiva als seus tres néts i nétes: l'Edith, l'Arnau i la Martina. L'Edith, precisament, va donar una de les grans alegries a Budesca quan va ser l'encarregada de fer d'angelet a la gran festa que el Ball de Diables de Vilanova va fer per estrenar els vestits que el pintor va dissenyar entre 1994 i 1995. Les dues filles del pintor, Anna i Cristina, més endavant es casarien amb Domingo Picón, mort massa aviat el 2009, la primera, i amb Miquel Àngel Rivera, la segona.

Aquelles excursions camperoles també comptaven sovint amb la presència de la mare del pintor, que llavors ja era coneguda per tothom com l'àvia Victòria, i també del seu germà Batista. I per a testimoniar aquests moments on s'unien la creativitat i la vida familiar de Budesca, el fotògraf,

i molt bon amic del pintor, Gabriel Güell, era l'encarregat de posar en imatges aquests fets que estan àmpliament documentats a l'arxiu fotogràfic personal. Tot plegat parla de la joia de Budesca en aquells moments i, si em permeteu, de la capacitat llegendària, però demostrable, del Seat 600 per encabir-hi més coses i persones de les que hom podria preveure.

Budesca va començar a vendre algunes de les seves aquarel·les a amics, coneguts i altres que, amb bon ull, veient el naixement d'un pintor més que interessant les hi compraven. Les aquarel·les d'aquell temps eren totes de muntanya perquè, tal i com manifesta Budesca, no li agraden les marines i opina que després del que Cabanyes n'havia fet, no calia tornar a aquest tema pictòric perquè era impossible de superar-lo. Les barques i les cases eren un tema de Martí Torrens i hi passava el mateix. Així que Budesca, amb la seva voluntat permanent de crear un món i una veu original, allunyat de les influències d'altres, va optar pel paisatge de la comarca i per l'aquarel·la. Ambdues coses li donaren la llibertat creativa que sempre havia cercat i que tant s'ha encarregat de protegir amb el seu autodidactisme. L'aquarel·la li va donar ofici, pràctica i, finalment, nom.

Anna i Cristina Budesca en una de les moltes excursions per a pintar paisatges del Garraf amb el seu pare

Primera exposició individual a la Galeria Catafau del carrer de Santa Madrona de Vilanova i la Geltrú, el 1970

Primera exposició i dicotomia artística

El 1969 Budesca va fer la seva primera exposició col·lectiva a la Galeria Catafau del carrer de Santa Madrona a Vilanova i la Geltrú, el mateix local que ara ocupa la Galeria Prisma. A la mostra, a més d'obres de Budesca, hi participaren pintors de prestigi com Mir, Cabanyes, Ricart, Pau Roig, Torrents, Brull-Carreras, Canyelles, Vives Sabater, Pujades, Rosa

Altés, i Salvador Masana. Un any més tard, i també a la Galeria Catafau, es va produir la primera exposició individual del 2 al 18 d'octubre de 1970.

Els anys setanta van suposar l'explosió de Budesca com a pintor. Encara mantenia el seu lloc de treball a Cotesua, però a poc a poc, i no sense esforç, va prosperar a l'empresa i va començar a treballar a les oficines. No podia viure exclusivament de la pintura, però el camí semblava estar traçat i la seva carrera prenia cos ràpidament. Entrarem d'aquí poc a veure el desenvolupament de la seva obra. Budesca, sense deixar mai l'aquarel·la, va començar a practicar la tècnica de l'oli. Això va fer que, en un moment determinat, tal i com diu el mateix pintor, existissin dos Budesques: per una banda l'aquarel·lista i, per l'altra, aquell que pintava a l'oli. Davant d'aquesta dicotomia evident que marca el seu aprenentatge accelerat durant la dècada dels seixanta, Budesca va optar per l'equilibri i per la recerca de l'harmonia entre les dues pràctiques i sense necessitat de renunciar-ne a cap.

Quan aquest equilibri i aquesta harmonia es van fer patents per a Budesca va ser quan va començar la que podríem denominar tercera època -encara vigent- en la seva obra, que podríem denominar com el gust per l'evolució, per no repetir-se, per no quedar-se encallat. Tenim la fase d'aprenentatge, la de coneixement de les tècniques i, finalment, la de l'evolució.

Evolució

La recerca d'una veu pròpia en el món de l'art i, alhora, el fet de mantenir-se fidel als seus principis, als seus gustos i a la defensa continuada de la seva llibertat artística sustentada en l'esforç autodidacte va fer que Budesca s'endinsés i experimentés en tota mena de tècniques i propostes. Durant els anys setanta i vuitanta va practicar també el disseny gràfic, la publicitat, el cartellisme i la il·lustració. Les pàgines del "Diari de Vilanova" són testimoni d'aquesta vessant i s'hi poden contemplar anuncis

de Begam, Casa Guasch, Toldos Busquets, Josmarc, Nabrisa, o Floristeria El Campanario, entre molts d'altres, realitzats per Budesca. També va fer les felicitacions de Nadal de Cotesua; els cartells de la Xatonada i de la Diada de Bàsquet de 1985; la vaixella del restaurant La Cucanya; etiquetes per a ampolles de vi, o targetes de presentació.

La seva evolució artística va tenir un preu en el terreny personal. El seu matrimoni es va trencar durant els anys vuitanta. Ho va fer en una

Presentació del llibre *Cent indrets de Vilanova i la Geltrú* a la sala d'exposicions del Banco de Bilbao

època on aquest fet, tot i que ja regulat per llei, encara estava mal vist o més aviat era poc comprès per la societat que l'envoltava. Com ho era també la situació que, en una edat on ja havia superat el mig segle de vida, Budesca decidís abandonar definitivament la seva activitat laboral a Cotesua per dedicar-se únicament, en cos i ànima, a la pintura i a l'art.

Budesca parla poc, o no gens, d'aquests fets i, segurament, només a partir d'aquí, la seva vida s'explica amb la seva obra, perquè és a partir d'aquest moment que el pintor, que l'artista en definitiva, va esclatar com a tal.

En aquest sentit, hi ha uns quant fets artístics que voldria assenyalar per la seva importància. El 1982 va publicar el llibre *Cent indrets de Vilanova i la Geltrú* amb dibuixos seus i textos d'Oriol Pi de Cabanyes, Joan Callejón, Xavier García i Albert Virella i Bloda. Budesca manifesta haver fet aquest llibre per respondre a les crítiques d'alguns que afirmaven que no sabia dibuixar altra cosa que no fossin paisatges muntanyecs. Afirmació que, segurament, partia del desconeixement absolut de la trajectòria de Budesca, o bé, directament, de la mala fe. El resultat final va ser un llibre excel·lent on les firmes literàries i la firma artística van posar el millor de si mateixes. *Cent indrets de Vilanova i la Geltrú* és un llibre que ara és impossible de trobar a la venda. Les seves edicions estan completament exhaurides i a Budesca li dol. Li té un especial afecte i manifesta la necessitat de tornar-lo a editar. *Cent indrets de Vilanova i la Geltrú*, trenta anys després, té gairebé un aspecte documental i historicista, ja que molts d'aquests indrets han passat a formar part de la memòria d'una Vilanova i la Geltrú que ha anat creixent i evolucionant com l'autor dels dibuixos.

Un any més tard, Budesca va crear, també, una exposició dedicada als jardins i a les cases dels *indianos* de Sitges i Vilanova i la Geltrú, i va publicar una col·lecció de sis postals amb algunes de les obres presentades. El seu nom, a aquestes alçades, ja era força conegut pel públic, per les institucions i pel món artístic del Penedès. A fora, va rebre el reconeixement a les seves nombroses exposicions, individuals i col·lectives, a la

resta de Catalunya, Espanya, França, Suïssa, Portugal, i també als Estats Units i al Canadà.

Va rebre encàrrecs força interessant i plens de reptes com restaurar les pintures al fresc de la cúpula de la Masia Cabanyes el 1986; de la també restauració de les pintures al fresc del Museu Romàntic Can Llopis de Sitges el 1987, o la realització de quatre murals al restaurant Peixerot de Vilanova i la Geltrú el 1988. Un any més tard va publicar el llibre *Montserrat, el sentit íntim d'una muntanya* escrit per Miquel Estradé i amb dibuixos i aquarel·les de Budesca amb els quals va assolir un grau d'excel·lència reconegut arreu.

En aquells anys, va començar a conviure amb la que seria la seva segona esposa, Montse Lago, coneguda periodista radiofònica vilanovina i crítica de l'art que signava les seves cròniques com a Tina Llac. Budesca, en el transcurs de les nostres converses, només té elogis per a Montse Lago. Destaca de la seva esposa el gust comú per l'art, la seva sinceritat i la seva fortalesa d'esperit. A les parets de la casa on viuen a l'actualitat hi ha molts retrats familiars i també de la Wendy, la petita gosseta caniche blanca i presumida que tant anys va conviure amb la parella i a la que, afectuosament, anomenaven la nena. El seu amor pels animals ara l'aboca cap a la Lily, una altra caniche, ara d'un color més daurat, que m'exhibeix la seva energia i alegria d'animal ben cuidat cada vegada que els vaig a veure.

Malgrat tot i dissortadament, com diu la dita, ningú no és profeta a casa seva, i Budesca no va aconseguir escapolir-se d'algunes crítiques locals. En remarco només una, a tall d'exemple, però en podríem trobar d'altres. El 1994 Budesca va rebre l'encàrrec de dissenyar els nous vestits del Ball de Diables de Vilanova i la Geltrú. El treball li va costar un any sencer de reflexions i tasques de tota mena, i el producte van ser uns vestits absolutament moderns i innovadors on el color blau, tan propi de la vila mediterrània, n'era el protagonista. Eren vestits de la marca Budesca sense cap mena de dubte. Tot i això, l'elecció del blau, per sobre del vermell tradicional, va provocar algunes crítiques i enfrontaments que aviat es

Edith, la néta de Joaquim Budesca, va fer d'àngel el dia de l'estrena dels vestits del Diables de Vilanova dissenyats pel pintor

van esvair. Ara, amb el pas del temps, no és gens difícil veure com els vestits de Budesca encaixen a la perfecció amb la tradició i la nissaga artística que el Ball de Diables de Vilanova va iniciar amb E.C. Ricart, va seguir Cardona-Torrandell, i a l'actualitat encara exhibeix Pep Duran.

Budesca, en aquesta explosió de maduresa artística, s'atrevia amb totes les tècniques o possibilitats. Va descobrir el seu profund amor per les litografies, tot i que no en va fer una gran producció degut al seu cost i al fet que pocs impressors en coneixien el secret. Dels barcelonins Tallers Aznar en va treure algunes mostres força significatives del seu domini. Li atreia també la tècnica del gravat, però ràpidament va veure que no hi havia gaire demanda en aquest camp, a no ser que es tractessin d'artistes consagrats com Ricart. Va provar amb l'escultura -fins i tot en té una d'instal·lada, des del 2007, al passeig de la Ribera de Sitges en homenatge a la indústria del calçat gràcies a un encàrrec- però la manca d'espai i les dificultats d'infraestructura que comporta aquest art va fer que desistís de seguir-lo malgrat que l'atragués. També va realitzar les portades dels discs compactes de la pianista de Vilanova Leonora Milà, va dissenyar punts de llibres, i també el mata-segells commemoratiu del cinquantenari de la Penya Filatèlica Vilanova, i, per descomptat, va continuar l'evolució de la seva pintura a través de l'aquarel·la i els olis.

El 2004 va guanyar el concurs convocat per la Fundació Cavalcada dels Reis Mags d'Igualada per al disseny de les noves carosses i un any més tard van esdevenir realitat pels carrers de la capital de l'Anoia. I, com ja hem esmentat al principi, el 2007 va inaugurar La Sala de Vilanova i la Geltrú com a Centre d'Art Contemporani amb la magnifica exposició H2O.

Durant aquests anys, com es pot comprovar als capítols de les seves exposicions, Budesca va crear un llegat artístic de dimensions formidables que no només diu coses bones de la seva inesgotable capacitat de treball, sinó també de la seva brillant vessant creativa. El seu llegat figura a diversos diccionaris i llibres especialitzats i, des de 2003, el seu nom figura com a nova entrada al volum 27 de la Gran Enciclopèdia Catalana.

Per a consolidar el que s'ha afirmat al llarg d'aquest relat voldria posar de manifest, de manera textual, el que altres han expressat sobre l'obra de Joaquim Budesca. La primera veu triada és la d'Oriol Pi de Cabanyes que, el 1979, escrivia el següent: "L'obra de Budesca es basa en una arquitectura artística amb una riquesa de matisos en el color, en dibuixos barrocs, i en un profund coneixement del gravat, on ofereix una originalitat singular malgrat que aquesta darrera tècnica sigui poc emprada -però sí molt estimada- per l'artista."

El 1987, Manuel Conde, teòric del Grupo El Paso de Madrid, diu: "La primera consideració que em suggereix la pintura de Joaquim Budesca és el seu segell racial, la inequívoca arrel que en tota obra catalana es percep quan l'autenticitat de l'expressió prima sobre actituds preconcebudes més o menys eclèctiques. Aquesta postura és la d'un mediterrani. La d'un artista que se sent vinculat a la seva terra i expressa de manera joiosa el sentiment del bell país que és Catalunya, els seus camps i muntanyes, i el seu litoral incomparable"

El 1994, Francesc Xavier Puig Rovira escriu a Lleida, i també cita a Eugeni Molero: "Aquest camí ja llarg, tot i haver estat iniciat tardanament, és la conseqüència d'una vocació artística, és a dir, d'una motivació íntima, però que ha aflorat i prosperat perquè ha estat cultivada amb constància, mètode i tenacitat, i, a la vegada, *amb senzillesa, discreció i modèstia*. En un dels comentaris primerencs sobre Joaquim Budesca, els primers anys de la seva manifestació com a artista, el malaguanyat escriptor Eugeni Molero ressaltava aquestes qualitats. El mateix Molero, en escrits posteriors, els repetia amb les mateixes paraules. I, certament, aquestes qualitats humanes encara avui són presents en el nostre artista, afloren a la seva obra, i l'ajuden a comprendre"

Finalment, el crític d'art i amic de Budesca, i no per això menys equànime, Josep Maria Cadena, escriu el 1992: "Budesca ha avançat tot

sol pels camins de l'art fent-se la via autodidacta. Ha restat llarg el procés per arribar a l'actual situació de plenitud. Però ara senyoreja un camp d'expressió pròpia al qual hi hauria estat pràcticament impossible arribar si la seva lluita realitzada en solitari, i sense mai adscriure's a modes o tendències, no fos conseqüència d'una indubtable i tossuda personalitat"

Joaquim Budesca prenent apunts, dibuixant i pintant al natural

Abans d'entrar a veure la dimensió de l'obra de Joaquim Budesca, m'agradaria fer una petita miscel·lània sobre la persona que, crec, pot enriquir el seu coneixement.

Al seu estudi li agrada treballar amb música, sobretot clàssica. Curiosament, un dels adjectius més emprats pels crítics i experts sobre la seva obra, a més del seu domini del color, és la musicalitat. Li agrada estar informat, però no suporta la televisió. Prefereix llegir diaris com "El País", "La Vanguardia", "El Periódico", "Público" o "El Punt".

Políticament es considera una persona d'esquerres. Durant la seva joventut, segurament influenciat per les històries que havia escoltat a la família sobre l'activisme de la seva germana Pilar, o les del seu pare, Budesca va intentar fer alguns moviments en aquest camp però eren temps difícils i va veure amb impotència que poca cosa podia fer. Aquestes activitats, que ara poden semblar força innocents, van acabar amb alguns companys seus a la presó. Tot plegat, i abans de fer la "mili", ho va deixar de banda de manera activa, però sense renunciar mai al seu pensament.

Si se li pregunta pel color polític de la seva pintura, ell respon que és el de la llibertat. No suporta l'opressió. La seva passió per l'aquarel·la ve precisament d'aquí. Diu que l'aquarel·la és lliure, que s'escampa pel paper inesperadament creant formes i colors imprevistos. La recerca de la llibertat és una constant en el pensament i l'obra de Budesca.

Creu que un artista sempre ha de tenir un projecte al cap. El projecte ho és tot. La seva formació autodidacta es cimenta en una gran disciplina en aquest sentit. Tot i experimentar amb tota mena de tècniques, Budesca opina que, per a ell, tot parteix de la ploma i el tinter. La música, la literatura, el dibuix, la pintura, l'arquitectura... necessiten tinta i ploma. Potser per aquest motiu mai s'ha sentit atret per la fotografia.

Hem explicat que no li agraden les marines, però quan li assenyalo que ha pintat el mar en nombroses ocasions em replica que no li atrau la mar, sinó que sent fascinació pel moviment de l'aigua, que no és el mateix.

Al llarg d'aquest relat, hem parlat abastament de la dedicació intensa de Joaquim i de Joan *Batista* Budesca Català pel món de l'art. Però, en aquest sentit, cal afegir a la nissaga familiar el nom de la seva germana Teresa que, a hores d'ara, encara es dedica al disseny de vestits de paper amb un èxit més que notable i reconegut a diversos certàmens especialitzats en aquesta espectacular i complexa faceta creativa.

L'obra de Budesca a col·leccions oficials i privades

La pintura de Joaquim Budesca és present a moltes i diverses col·leccions oficials i privades.

En destaquen les de Caja de Ahorros de Valladolid, Fundació d'art Banc de Sabadell (Sabadell), Banc de Bilbao (Girona), Fundació d'art Caixa Penedès (Vilafranca del Penedès), Museu Morera (Lleida), Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, Ajuntament de Sitges, Ajuntament d'Espinelves (Girona), Ajuntament de Sant Martí Sarroca, Hotel de la Ville d'Estillac (França), Fundació Vila Casas (Barcelona), Fundació d'art Can Framis (Barcelona), Consell Comarcal del Garraf, Foment Vilanoví, Fundació Cristobal Gabarrón (Valladolid), Llegat Francesc Galí (Ajuntament de Palamós), Biblioteca Cardona Torrandell (Vilanova i la Geltrú), Fundació Museu FC Barcelona (Barcelona), Monestir de Montserrat i Biblioteca Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú).

Exposicions individuals i altres activitats

Sens dubte, una de les millors maneres d'entendre l'obra de Joaquim Budesca és la de poder seguir cronològicament la seva trajectòria. Aquest és un resum intens de les seves exposicions individuals, dels seus llibres, dels llibres que parlen d'ell, i d'algunes exposicions col·lectives que crec força significatives.

1969 i **1970**
Galeria Catafau, Vilanova i la Geltrú.

1972
Galeries Ramblas, Vilanova i la Geltrú.
Sociedad Coral La Lira Vendrellenca, El Vendrell (Tarragona).

1973
Sala Maricel, Sitges.
Galeries Ramblas, Vilanova i la Geltrú.

1974
Galeria de Arte José María Burgos, Valladolid.
Galeries Ramblas, Vilanova i la Geltrú.

1975
Sala de Arte Valentí, Sant Pere de Ribes.
Sala Almirall, Barcelona.
Galeries Ramblas, Vilanova i la Geltrú.

1976
Sala Almirall, Vilafranca del Penedès.
Sala Xipell, Manresa.
Galeria Almirall, Barcelona.

1977
Sala de Arte Valentí, Sant Pere de Ribes.
Sala de Arte 77, Esparreguera.

1978
Galeria Grisalla, Valladolid.
Sala Marsà, Tàrrega (Lleida).
Galeries Cunium, Inca (Mallorca).
Galeria Mayte Muñoz, Barcelona.
Galeria Pic, Vilanova i la Geltrú.
Galerias Aries, Sant Sebastiá.
Sala de Arte Valentí, Madrid.

1979
Sala de Cultura CAAM, Elx (Alacant).
Gisbert Art, Sabadell.

1980

Galeria Majestic, Barcelona.
Galeria Pic, Vilanova i La Geltrú.
Galeria Roch Minue, Palma de Mallorca.
Galeria Costa, Sant Sadurní d'Anoia.
Gisbert Art, Sabadell.
"UR" Galeria, El Vendrell.

1981

Aula Cultura Caixa Penedès, Vilanova i la Geltrú. Exposició des dels inicis de la seva pintura, dedicada especialment als infants i amb diferents conferències paral·leles.
Galeria Art -7, Tarragona.
Galeria Toisón, Madrid.
Sala de Arte Valentí, Sant Pere de Ribes. Es presenta el llibre *Budesca*, escrit per Oriol Pi de Cabanyes.

1982

Galería Danús, Palma de Mallorca.
Banc de Bilbao, Vilanova i la Geltrú. Exposició i presentació del llibre *Cent indrets de Vilanova i la Geltrú*, il·lustrat per Joaquim Budesca i escrit per Oriol Pi de Cabanyes, Joan Callejón, Xavier García i Albert Virella i Bloda. Conferència i presentació inaugural a càrrec de Francesc Xavier Puig Rovira
Galeria Àgora 3, Sitges.

1983

Sala Valentí, Sant Pere de Ribes. Exposició *Memòria del temps de jardins estants*, dedicada a l'arquitectura i els jardins de les mansions dels anomenats "americans", de Vilanova i la Geltrú i Sitges. Publicació de sis postals amb alguns dels jardins i cases més representatives. Conferència inaugural a càrrec de Vinyet Panyella.
Creativo de Arte, Valladolid.
Galeria Lleonart, Barcelona.

1984

Dama Galeria, Calafell (Tarragona).
Prisma, Vilanova i la Geltrú.
Art - Mataró, Mataró.
Roch - Minué, Palma de Mallorca.

1985

Galeria El Campanar, Castelló de la Plana.
Galeria Sardón, Lleó.
Cartell anunciador de la Xatonada Popular de Vilanova i la Geltrú.
Convidat a exposar al Saló Noble del castell d'Estilhac, a Òlt e Garona (Aquitània, Occitània), per a l'ajuntament de l'esmentada ciutat francesa.
Sala Valentí, Sant Pere de Ribes. Exposició i presentació del llibre *Budesca*, escrit per Vinyet Panyella. Presentació a cura de l'editor, Arcadi Calzada.

1986

Cartell anunciador de la Xatonada Popular de Vilanova i la Geltrú.
Galeria Roglan, Barcelona.
Galeria Gisbert Art, Sabadell.
Espai B/M, Granollers.
Galeria Sant Lluc, Olot.
Dama, Galeria d'art, Calafell Platja.
Àgora 3, Sitges.
D'ARA galeria d'art, Igualada.
Sala Rusiñol, Sant Cugat del Vallés.
Restauració de les pintures al fresc de la cúpula de la Masia Cabanyes a Vilanova i la Geltrú.

1987

Aida, Galeria d'art, Terrassa.
Bertrán Diagonal, Barcelona.
Josep Fajol, Figueres.
Blaudemar, Arenys de Mar.

Sala Quorum, Madrid. Presentació del llibre *Budesca*, escrit pel poeta i crític d'art Antonio Fernández Molina, i presentat per Manuel Conde, crític i dinamitzador del Grupo El Paso.
Restauració de les pintures al fresc del Museu Romàntic Can Llopis de Sitges.
Sala Valentí. Sant Pere de Ribes. Exposició amb presentació del llibre *Budesca*, a cura del periodista Josep Sandoval.
Litografia *Gira-sols, prop de la mar* realitzada al taller de Vicenç Aznar, Barcelona.

Manuel Conde, del grup El Paso, presenta Joaquim Budesca a Madrid

Joaquim Budesca a Montserrat preparant el llibre *Montserrat, el sentit íntim d'una muntanya*

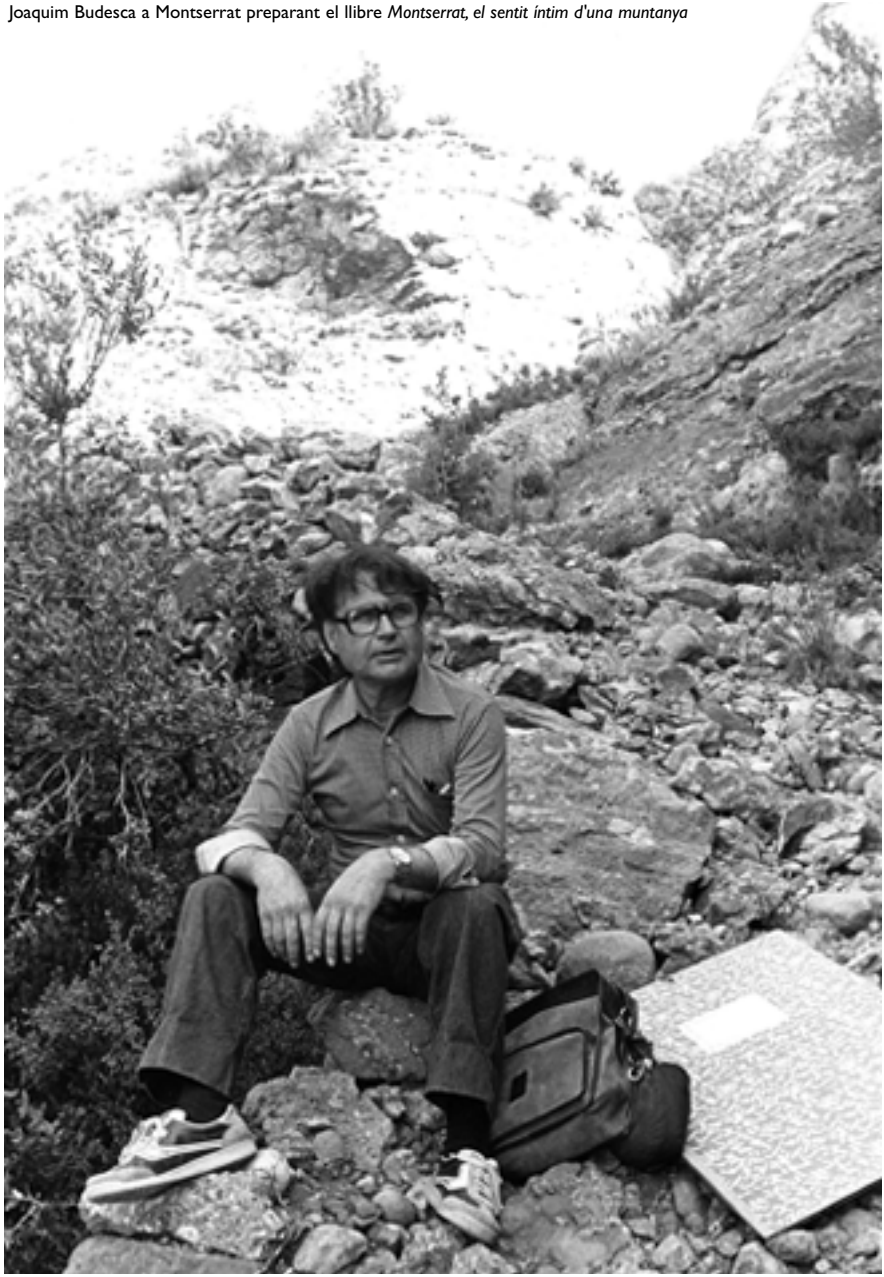

1988

Realitza quatre murals pel restaurant Peixerot, de Vilanova i la Geltrú. A l'acte de presentació, l'escriptor vilanoví Francesc Xavier Puig Rovira pronuncia una conferència sobre el fet.
Prisma, Vilanova i la Geltrú.
Galeria Tempo, Lisboa (Portugal).

1989

Galeria Roglan-Clarís, Barcelona. Presentació per l'escriptor Jordi Sarsanedas del llibre *Montserrat, el sentit íntim d'una muntanya*, il·lustrat per Joaquim Budesca, escrit per Miquel Estradé i prologat per Josep Maria Cadena. Editat per Publicacions de l'Abadia de Montserrat a la col·lecció "Abat Oliva".
D'ARA, Igualada. Presentació a cura de l'escriptor Josep Dalmau.
Galeria de Arte Augusto Gomes, Porto (Portugal).
Fòrum Berger Balaguer, Vilafranca del Penedès. Presentació a cura de Teresa Basora, presidenta de l'Institut d'Estudis Penedesencs.
Galeria Roglan, Barcelona. Setena Fira del Dibuix i realització del cartell anunciador de la mateixa.

1990

Espai B/M, Granollers.
Intel·lecte, Sabadell.
Sala Valentí, Sant Pere de Ribes.
Il·lustració del llibre *Tres anys de poesia marinera* editat per l'institut Setmana del Mar, Vilanova i la Geltrú.
Litografia *Reflexos de mar*, Tallers Aznar, Barcelona. Es tracta de l'obsequi que fa la Jove Cambra de Vilanova i la Geltrú amb motiu de la recuperació de la Fira de Novembre.
Cartell anunciador dels Tres Tombs, Vilanova i la Geltrú.
Sala Chateau Margaux, Vancouver (Canadà).

1991
Àgora 3, Sitges.
Gir - Art, Calafell Platja.
La Calahorra, Elx.

1992
ABA, sala d'exposicions, Saragossa.
Sala Valentí, Sant Pere de Ribes. L'historiador Enric Jardí és l'encarregat de presentar l'exposició.
Litografia *Vallgrassa*, Tallers Aznar, Barcelona. Encàrrec del Consell Comarcal del Garraf.

1993
Gir - Art, Calafell Platja.
D'ARA, Igualada.

1994
Galeria A. Cortina, Barcelona.Sala d'exposicions de la Plaça de Sant Joan, Lleida. Organitzat per l'ajuntament de Lleida, es publica i presenta el catàleg *Una trajectòria artística*, amb text de Francesc Xavier Puig Rovira, i presentació del crític d'art i historiador Josep Maria Cadena.
Comença a dissenyar i a pintar els 25 vestits del Ball de Diables de Vilanova i la Geltrú, seguint la tradició començada per E.C. Ricart, i seguida per Armand Cardona-Torrandell.
Publicació del llibre il·lustrat *Tres anys de poesia marinera* de diversos autors, i editat per l'institut de la Setmana del Mar de Vilanova i la Geltrú.
Cartell anunciador de la Festa Major de Vilanova i la Geltrú, encarregat per l'ajuntament.

1995
Sala Fortuny, Barcelona.
Cartell anunciador per a la festa d'estrena dels nous vestits dels Diables de Vilanova i la Geltrú.
Exposició *Diables, diablots i diablessa* a la Sala Rivera, amb dibuixos i

esbossos del vestits del Ball de Diables. De nit es va fer un gran espectacle per presentar els nous vestits dels Diables de Vilanova i la Geltrú a la plaça d'E.C. Ricart.
Cartell anunciador de l'Exposició Selecció Artistes Penedesencs del Segle XX.

1996

Galeria Prisma, Vilanova i la Geltrú.
Asaco, Vilanova i la Geltrú. *Instal·lació Budesca*. L'historiador vilanoví Joan Callejón presenta l'acte.
Sala Gir - Art, Calafell Platja.
Participació a Artexpo. Sala Fortuny, Barcelona.
Fòrum Berger Balaguer, aula magna de Cultura, Caixa Penedès, Vilafranca del Penedès. Presentació del catàleg *1986-1996, Joaquim Budesca. Instants d'una trajectòria artística*, escrit per la historiadora de l'art Montse Juvé.
Sala Canal, Sant Cugat del Vallès. "Sèrie Lanzarote".

1997

Sala Fortuny, Barcelona. Presentació de l'exposició *Itineraris per la mar i la ribera*. El text del catàleg és de l'escriptora Teresa Costa-Gramunt, i la presentació de Lluís Jou i Mirabent.
Canals Galeria d'art, Sant Cugat del Vallès.
Exposició a l'església romànica d'Espinelves (Girona), en qualitat d'artista convidat a la XVII Fira de l'avet.

1998

D'ARA, galeria d'art, Igualada.
Antològica al Castell de Sant Martí, Sant Martí Sarroca, text de Montserrat Juvé, i presentació de Josep Maria Cadena.
Il·lustracions del llibre *Tres anys de poesia marinera*, de diversos autors. Editat per l'Institut de la Setmana del Mar, Vilanova i la Geltrú.
Il·lustracions del llibre *L'altra cara de les matemàtiques*, escrit per Joan Gómez i Urgellés. Premi Joan Profitós. Editat per El Cep i la Nansa, Vilanova i la Geltrú.

Il·lustració amb aquarel·les i dibuixos del llibre *El Garraf, exaltació plàstica*, escrit per Joan Tutusaus i pròleg de Josep Maria Ràfols, amb patrocini del Consell Comarcal del Garraf i editat per El Cep i la Nansa.
Galeria Art i Traça, Olot.

1999

Retrospectiva, sala Municipal l'Escorxador de Sitges.
Presentació a cura de Josep Mª Cadena, al Museu Romàntic Can Papiol de Vilanova i la Geltrú, del llibre "El Garraf, exaltació plàstica" escrit per Josep Mª Ràfols i Joan Tutusaus.
Galeria Tuset, Barcelona.

2000

Sala Ismes, Vilanova i la Geltrú. Recorregut pels dibuixos dels llibres de poemes de l'Institut d'Estudis Penedesencs, *Premis Sant Jordi; Cent Indrets de Vilanova i la Geltrú; Montserrat, el sentit íntim d'una muntanya; Tres anys de poesia marinera* (tres volums); *Font-Rubí, Olesa de Bonesvalls, El Garraf, exaltació plàstica*, i la revista "El gran Penedès".
Il·lustracions per al llibre de poemes de Teresa Costa-Gramunt *El cantor sense llengua*, presentat a la Biblioteca Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú i editat per l'Institut d'Estudis Penedesencs.
Artexpo, Barcelona, amb Galeria D'ARA, Igualada.
Exposició antològica a l'edifici Miramar de Sitges. *Budesca o la subjectivitat de l'art*, organitzada per l'Institut d'Estudis Penedesencs, i amb els patrocinis del Consell Comarcal del Garraf, Caixa Penedès i Diputació de Barcelona (propietària de l'edifici). Actua de comissària Isabel Coll, professora de la UB, escriptora i investigadora. Les presentacions són a cura de la mateixa comissària; Esteve Cruañas, president de l'IEP, i Josep Maria Cadena.
Litografia *Llanterna Marina*. Tallers Aznar, Barcelona.

2001

Cartell anunciador del Trofeu Internacional d'Hoquei Patins, Vilanova i la Geltrú.
Cartell, logotip i litografia (Tallers Aznar, Barcelona) del cinquantenari de la Penya Filatèlica de Vilanova i la Geltrú, i mata-segells de l'efemèride.

Participa en la col·lecció de ventalls realitzats per diferents artistes, amb motiu de la Festa Major de Sitges.
Cartell anunciador del primer Aplec de la Sardana a Sant Pere de Ribes.
Primera edició de la Feria del Arte, Alcobendas (Madrid), amb la Galeria Canals de Sant Cugat del Vallés.

2002

Galeria Canals, Sant Cugat del Vallès.
Traç d'Art, Sabadell.

2003

Convidat per Estoril, Centre de Congressos, participa a la I Feira de arte contemporáneo do Estoril (Portugal).
Identitat Mediterrània. Exposició a París, convidat pel Centre d'Estudis Catalans, Universitat de la Sorbona, amb el patrocini de l'ajuntament de Vilanova i la Geltrú, COPEC (Generalitat de Catalunya) i la mateixa Sorbona. Comissariada pel catedràtic i historiador Eliseu Trenc.
Inclusió al volum 27 de la Gran Enciclopèdia Catalana.

2004

Àgora 3, Sitges.
Dibuixos i aquarel·les per al llibre *25 excursions a peu pel Penedès*. És un encàrrec de l'Institut d'Estudis Penedesencs. Fins el 2005 funciona amb aquest material una exposició itinerant per tots els pobles del Gran Penedès.
Guanya el concurs convocat per la Fundació Cavalcada dels Reis Mags d'Igualada, per al disseny de les noves carrosses.
Galeria d'Ara, Igualada.
Realitza la decoració de la vaixella del restaurant La Cucanya, de Vilanova i la Geltrú.

2005

Estrena de les noves carrosses de Reis a Igualada.
Cartell anunciador del Carnaval de Vilanova i la Geltrú, per encàrrec de la comissió organitzadora (FAC).

Inauguració de les noves instal·lacions de la Galeria Ismes, a Vilanova i la Geltrú. Exposa *Identitat Mediterrània*.
Seleccionat per Expo-Water. Sala del palacio de la Diputación Provincial de Cuenca.

2007

Escultura d'homenatge a la industria del calçat, col·locada al passeig de la Ribera de Sitges.
Cartell del memorial Xavier Garcia Martínez. *Terra i Aigua*, Sala d'art Canals, Sant Cugat del Vallès. Exposició presentada per Marta Pessarrodona.

2007-2008

H2O; primera exposició d'autor a La Sala, Centre d'art Contemporani de Vilanova i la Geltrú, comissariada per Isabel Coll. Catàleg amb textos de Coll, Josep Maria Cadena i Beli Artigas.

2008

Portada per al setmanari "El 3 de 8", de Vilafranca del Penedès, amb motiu de la festa de Sant Jordi.
Mostra dins del llegat de F. Galí, Palamós.

La família Budesca a la inauguració de l'exposició d'autor que va servir per obrir La Sala com a Centre d'Art Contemporani a Vilanova i la Geltrú

2009

Inclusió a la col·lecció Can Framis. Poble Nou, Barcelona. Fundació Antoni Vila Casas.

Exposició *Anells d'aigua*. Museu de l'Estampació, Premià de Mar. Comissariada per Josep Maria Cadena.

Abstraccions amb Joan Josep Tharrats, Antoni Clavé i Joan Pere Viladecans. Espai Lluís Ribas, Sant Cugat del Vallès.

Abstraccions, Àgora 3, Sitges.

Punt de llibre d'homenatge a Francesc Macià, per a la Penya Filatèlica de Vilanova i la Geltrú, amb motiu del 150è aniversari del naixement del president català.

2010

Anells d'aigua, Espai d'Art, Terrassa. Presenta Josep Maria Cadena.

La memòria de l'aigua, castell de Cornellà de Llobregat. Catàleg a cura de Pilar Parcerisas, presentat per Josep Maria Cadena.

Recull de 40 anys de pintura. Obra de petit format a la Sala Ismes, de Vilanova i la Geltrú.

Josep Maria Cadena i Joaquim Budesca a la inauguració de l'exposició *Anells d'aigua* a Terrassa

1972
Premi Nacional Valladolid d'Aquarel·la. Exposicions col·lectives i itinerants a Burgos, Sòria, Pamplona, Barcelona, Almeria, Còrdova, Lleó, Zamora, Santander, Torrelavega, Manlleu i Vic.

1976
ARTEXPO 76, Mostra d'art d'Avantguarda, Barcelona.

1979
Desè Salon International de Genève (Suïssa). Palais des Expositions.
Barcelona vista pels seus artistes. Exposició organitzada pel Reial Cercle Artístic en un envelat a la plaça de Catalunya de Barcelona.

1981
Natalini Galleries, Chicago (USA).
Montauni, Niça, (França).

1985
MADRID-ARCO 85, amb Galeria Lleonart.

1990
Quatre mestres de la pintura vilanovina. Biblioteca Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú.

1996
Sel·lecció d'artistes Penedesencs del segle XX a sala del Castell dels Santmartí a Sant Martí Sarroca. Salvador Llorac actua de comissari.

1998
Vestint el diable, tres pintors: Ricart, Cardona-Torrandell, *Budesca* a la sala Foment Vilanoví, amb motiu del cinquantè aniversari de la recuperació del Ball de Diables de Vilanova i la Geltrú.

2001
ARTEXPO, Barcelona, amb galeria d'ARA d'Igualada.
Participació amb la galeria Canals, de Sant Cugat del Vallès, a la Primera Fira DeARTE a Madrid.

2005
Col·lecció de punts de llibre "Les quatre estacions" patrocinada per la llibreria La Mulassa de Vilanova i la Geltrú. Amb poemes de Montserrat Lago.

Els llibres il·lustrats per Joaquim Budesca

Per inflar veles i desvetllar sons; diferents autors. El Cep i la Nansa, 1980.

Subirats; Font-Rubí; Olesa de Bonesvalls, i Castellví de la Marca, escrits per Salvador Llorac. Patrocinats pels ajuntament de les quatre viles.

Tres anys de poesia marinera, de diferents autors. Patrocinats per l'Institut de la Setmana del Mar de Vilanova i la Geltrú. Volums del 1988, 1991, 1993, i 2000.

Cent Indrets de Vilanova i la Geltrú, amb textos d'Oriol Pi de Cabanyes, Joan Callejón, Xavier Garcia i Albert Virella-Bloda.

Montserrat, el sentit íntim d'una muntanya, a Publicacions de l'Abadia de Montserrat, col·lecció "Abat Oliva", amb pròleg de Josep Maria Cadena i text de Miquel Estradé.

El Garraf exaltació plàstica. Patrocinat pel Consell Comarcal del Garraf, amb pròleg de Josep Maria Ràfols i text de Joan Tutusaus.

Premis de Poesia Sant Jordi (1999) de diferents autors. Institut d'Estudis Penedesencs.

El cantor sense llengua (2000). Poemes de Teresa Costa-Gramunt. Institut d'Estudis Penedesencs.

L'altra cara de les matemàtiques (2000). Escrit pel catedràtic en Ciències Exactes Joan Gómez i Urgellès. Llibre guardonat amb el premi Joan Profitós. El Cep i la Nansa.

Programa Fires de novembre, 1972.

Programa XIII Setmana del Mar, 1993; 1999 i 2001.

Quadern *La nostra Mar*, publicació del Museu del Mar, 1987; 1988; i 2008.

Programa, Festes de Sant Antoni Abat, 1984.

Programa IX Jornades de Cant Coral, Orfeó Vilanoví, 1996.

20 Torneig Internacional d'Hoquei Base.

Qui ha parlat de Budesca

Són molts i moltes els qui n'han parlat i escrit a través de crítiques, reportatges, entrevistes, cròniques, articles i estudis sobre la seva obra. Aquí podem destacar-ne una petita mostra prou aclaridora i per la qual demanem disculpes avançades per si, sempre involuntàriament, ens deixem algú.

En destaco: Nicolau Barquet, membre del Grup del Far de Sant Cristòfol; Joan Callejón i Cabrera, catedràtic de Filosofia i escriptor; Maria Teresa Camps, Catedràtica de Historia de l'Art; Rafael Casanova, cronista oficial de la vila de Sitges; Alberto del Castillo, periodista, professor i crític d'art; Lina Font, poetessa i crítica d'art; Francesc Galí, Premi Ciutat de Barcelona de Poesia i crític d'art; Xavier Garcia i Pujades, periodista;

Xavier Garcia i Soler, historiador; Fernando Gutiérrez, crític d'art; Joan Llop, crític d'art; Félix Llovell, periodista; Ramon Francàs, periodista; Àngel Marsà, crític d'art; Rafael Manzano, historiador i crític d'art; Eugeni Molero, periodista i historiador; Conxita Oliver, crítica d'art; Pilar Parcerisas, crítica d'art; Oriol Pi de Cabanyes, escriptor; Francesc Xavier Puig Rovira, historiador; Montse Juvé, crítica d'art: Francesc Marc Álvaro, periodista i professor de Periodisme a la Universitat Ramon Lull; Magda Bandera, periodista i escriptora; Rodríguez-Cruells; Rafael Santos - Torroella, historiador; Albert Virella i Bloda, historiador; Pere Aloy Anell, Antoni Boada, Antonio Corral Castañedo, Redondo - Sanz, crítics d'art; Teresa Basora, directora del Museu Víctor Balaguer i presidenta del Institut d'Estudis Penedesencs; Manuel Rufí, director de "BATIK" ; Jordi Sarsanedas, escriptor; Joan Garriga, Joan David, Josep Algueró, crítics d'art; Josep Maria Cadena, periodista, historiador i crític d'art; Josep Maria Balcells, periodista i professor de la Facultat de Periodisme a l'UAB; Jordi Sellarès i Anna Macias, professors d'art; Ricard Rafecas, periodista; Isidre Roset; Teresa Costa-Gramunt, escriptora i poetessa; Antonio Fernández Molina, secretari de "Los Papeles de Son Sant Joan" (Fundació Camilo José Cela) i historiador; Eurico Gonçalves, (Portugal); Pilar Eyre, periodista i escriptora; Rafael Perelló i Julio Giradles, crítics d'art; Carme Durán, catedràtica de Llengua Castellana; Albert Mallofré, periodista i escriptor; Jaume Barberà; Carlos Lança, artista português; Maria Elena Morató; Olga Huguet, periodista; Francisco J. León Tello; Mario Mactas, periodista; José Bouza Pizá; Neus Sendra, Amadeu Caballé, Xavier Ventalló, J.M. Emparanza i Pablo Chaurit, crítics d'art; Jordi Úbeda, periodista; Maria Teresa Casa; Salvador Llorac, historiador; Miquel Estradé, historiador; Joan Tutusaus i Josep Mª Ràfols, periodistes; Lluís Jou, historiador; Manuel Conde, ideòleg del grup artístic El Paso, de Madrid; Eliseu Trenc, catedràtic de la Universitat de Reims (França) i investigador; Arcadi Calzada, editor d'art; Enric Jardí, historiador; Manuel Hermoso Rojas, presidente del Gobierno de Canarias; Antoni Ciurana, alcalde de Lleida; Natàlia Albà, periodista; Vicenç Roca i Garrigó, poeta; Joan Martorell, periodista; Salvador Baig, poeta; Joan Ricard Muntaner i Eva Bolaño, folkloristes; Antoni Dalmau, investigador i escriptor; Joaquim

Ventalló, historiador; Laura Marín, Raül Maigí, Víctor Lora, Vicenç Morando i Tarrés, Àgata Dalmau, Carles Cascón, Montse Martorell, Carles Garcia Guinda, Bernat Deltell, periodistes; Antoni Llevot, director de l' Escola de Belles Arts El Roser de Lleida; Pere Pich; Estrada Rius, Juan Bufill, Xavier Carles, Tatiana Blanqué, Josep Maria Miró, Josep Ferrer i Biujons, periodistes; Alvar Ymbernón; Josep Soler, director de l'"Eco de Sitges"; Vinyet Panyella, escriptora i poetessa; Montserrat Comas, directora de la Biblioteca Víctor Balaguer; Tina Llac, o *Montse Lago*, periodista i crítica d'art; Josep Ferrer i Dijons, Redondo-Sanz, Joaquim Ventalló, Joan Ricard Montaner, Fanny da Rosa, Amadeu - Caballé, Neus Sendra, Vicenç J. Amiguet, Fèlix Riaza i Maria Teresa Casas. Isabel Coll, professora de la UB. Maria Antònia Pujol.

Budesca (1979). Pi de Cabanyes, Oriol.

Diccionari Ràfols (1985). Diccionari Ràfols (editor).

Budesca (1985). Panyella, Vinyet. Editorial Àmbit.

Enciclopèdia vivent de la pintura i escultura catalana (1985). Santos Torroella, Rafael. Editorial Àmbit.

Artistes Contemporanis (1985). Girona: Galeria Fòrum.

L'officiel mondial de l'art contemporani (1987). França.

Art-Catalunya, Unicef 87 (1987). Unicef.

Budesca (1987). Fernández-Molina, Antonio. Madrid: Editorial Arteguía.

2º Triennale des arts plastiques (1987). Catàleg. Region de Franche Comté, França.

Pintures al Banc de Sabadell (1988). Maragall, Joan A. Banc de Sabadell.

Àmplia veu pictòrica d'un senzill univers (1994). Cadena, Josep Maria. Patrocini de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.

Exposició retrospectiva (1994). Puig Rovira, Francesc Xavier. Pròleg d'Antoni Ciurana. Patrocinat per l'Ajuntament de Lleida.

Diccionario de pintores i escultores españoles del siglo XX (1994). Selecció i direcció de Mario Antolín. Madrid: Editorial Fòrum Artistas.

Budesca (1994). Llop, Joan. Barcelona: Editorial Gal-Art.

Història de l'Art Català (1997). Edicions 62.

FIGURES; INTERIORS; PAISATGISTES (1999; 2000), (selecció d' artistes) Cadena, Josep Maria. Vicenç Coromina (editor).

Encuentros con el arte actual (2000, 2003 i 2005). Selecció. Volums III i IV. GA.

Diccionari Anual d'artistes de Catalunya i Balears (1999). Enciclopèdia Ràfols.

La ruta del Císter (2000). Fundació Mil·lenari del Císter a Catalunya. Diccionari Ràfols.

Quién y por qué (2001 i 2002). Editorial Arte y Patrimonio.

Gran Enciclopèdia Catalana (2003). Volum 27.

Els meus paisans amb llustre o sens ell (2002). Garcia, Xavier. Edicions L'Hora del Garraf.

Diccionari biogràfic de Vilanova i la Geltrú (2003). Puig Rovira, Francesc Xavier. Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.

Centenars d'ulls miren la càmera de Joan Iriarte (2004). Iriarte, Joan i Coll, Isabel. Ajuntament de Sitges.

Atlas Espanyol de la Cultura Popular (1873 - 2000) De la historieta y su uso". Cuadrado, Jesús- Ediciones SINSENTIDO.

Març de 2011

RETRATS PUBLICATS

1. JOAN MAGRINYÀ I SANROMÀ
2. EDUARD TOLDRÀ I SOLER
3. JOAN RIUS I VILA
4. ALBERT VIRELLA I BLODA
5. XAVIER GARCIA I SOLER
6. JOAN LLOVERAS I SORNI
7. MANUEL DE CABANYES
8. FRANCESC ROIG TOQUÉS
9. GUILLEM ROVIROSA I ALBET
10. ANTONI URGELLÈS I GRANELL
11. FRANCESC GUMÀ I FERRAN
12. AMADEU HURTADO I MIRÓ
13. JOSEP PERS I RICART
14. ALEXANDRE DE CABANYES
15. FRANCESC~XAVIER LLUCH I RAFECAS
16. TERESA MAÑÉ I MIRAVET
17. JOAN OLIVA I MILÀ
18. JOSEP ANTONI SERRA I ALSINA (LALO)
19. PAU ROIG I ESTRADÉ
20. CRISTÒFOL JUANDÓ I RAFECAS
21. LEONORA MILÀ I ROMEU
22. EDUARD LLANAS I JUBERO
23. ANTONI ESCOFET I PASCUAL
24. EDUARDO JALÓN I LARRAGOITI (MARQUÈS DE CASTROFUERTE)
25. VÍCTOR BALAGUER I CIRERA
26. ENRIC~CRISTÒFOL RICART I NIN
27. ARMAND CARDONA I TORRANDELL
28. MARTÍ TORRENTS I BRUNET
29. JORDI PUIG~LA CALLE I CUSÍ
30. GERMANES ROSELL, TERESA I EULÀLIA
31. FRANCESC DE SALES VIDAL I TORRENTS
32. FRANCESC MACIÀ I LLUSSÀ
33. OSCAR MARTÍ I BRUNA
34. MARIA TERESA FORT I PLAYÀ
35. ISAAC GÁLVEZ I LÓPEZ
36. TERESA BASORA I SUGRANYES
37. JOSEP JOAN LLORENS DOMINGO
38. JOAQUIM BUDESCA I CATALÀ

D'aquest opuscle se n'ha fet una edició de 600 exemplars

VILANOVA I LA GELTRÚ

MAIG DE

2011

JOAQUIM RUBIERA I CATALÀ

38A

38

AJUNTAMENT DE Vilanova i la Geltrú